

E-mailová adresa: obec@rozsec.cz

Internetová adresa: www.rozsec.cz

Slovo úvodem

Vážení spoluobčané, zahajujeme v pořadí druhý ročník vydávání Rozsečského zpravodaje (když nepočítáme nulté číslo koncem roku 2006). V prvním čísle roku 2008 přinášíme tyto následující rubriky: Obecní úřad Rozseč informuje, Kulturní a sportovní činnost v Rozseči, Velikonoční zvyky a obyčeje, Kapitoly z regionální historie (věnované tentokrát životu v Rozseči po 1. světové válce), Komentář (soutěž Zlatý erb) a Společenská kronika.

Přestože letošní zima byla poměrně mírná a příliš starostí nám nenadělala, jistě se všichni už těšíme na blížící se velikonoční svátky, práce na zahradě i putování přírodou. Ani během zimního období se život na vesnici nezastavil, ba naopak. S žádnými náměty a připomínkami členy redakční rady zatím nikdo neoslovil.

Možná jarní měsíce přinesou v tomto směru vítanou změnu.

Za redakční radu Věra a Josef Prosovi.

Obecní úřad Rozseč nad Kunštátem informuje

Zasedání obecního zastupitelstva

Termín: 28. 12. 2007

Zastupitelstvo projednalo a schválilo rozpočtové opatření 2007 a plán kalkulace ceny vodného na rok 2008 (prodejní cena vody 27,- Kč včetně DPH). Starosta obce poděkoval členům zastupitelstva za jejich práci v roce 2007 a popřál hodně sil do roku 2008.

Termín: 28. 2. 2007

Obecní zastupitelstvo projednalo a schválilo stanovení výše finančních poplatků pro obyvatelstvo – komunální odpad (300,- Kč na občana). Starosta informoval o žádosti na přidělení dotace na opravu místních komunikací a o nutnosti opravit chodník podél hlavní komunikace v obci. Zastupitelstvo také schválilo záměr vybudovat kůlnu pro obecní traktor a příslušenství, žádost o přidělení dotace na rekonstrukci vodovodního řádu - V. etapa a žádost o příspěvek na vytvoření 2 pracovních míst v rámci veřejně prospěšných prací. Zastupitelstvo bylo dále seznámeno s návrhem rozpočtu obce na rok 2008 (vyvěšen na obecní vývěsce od 27. 2. k připomínkám, které mohou občané uplatnit do 14. 3. 2008). Starosta byl pověřen sestavením nové vyhlášky o pohybu psů a jiných domácích zvířat v obci.

Kultura a sport v Rozseči nad Kunštátem

Hokejové utkání na rybníku Bábina

V závěru kalendářního roku 2007 se na rybníku Bábina konalo utkání v ledním hokeji. V neděli 30. 12. odpoledne proti sobě nastoupila hokejová mužstva (ženatí proti svobodným). Přihlížející diváci byli svědky rychlého a bojovného střetnutí. Před oběma brankami to často pořádně zajiskřilo. Zajímavý zákrok předvedl hráč Ladislav Petrželka, když vlastním tělem zastavil puk směřující do branky a pamětníkům tak připomněl legendárního obránce Honzu Suchého.

Silvestrovská noc

Asi 60 občanů přivítalo kolem půlnoci na Silvestra u vánočního stromu na Kopečku nový rok 2008. Přípitek pronesl starosta obce Miroslav Šíkula, poté si přítomní občané vzájemně popřáli šťastný kalendářní rok 2008.

Hasičský ples

V sobotu 5. ledna se v kulturním domě v Rozseči konal tradiční hasičský ples. K poslechu a tanci zahrála skupina Tuláci. Počet účastníků plesu byl kolem stovky. Poslední z nich odcházeli až kolem čtvrté hodiny ranní. V neděli 6. 1. se konala výroční schůze SDH Rozseč nad Kunštátem.

Tříkrálová sbírka

Další již tradiční akcí v Rozseči se stává tříkrálová sbírka, kterou centrálně organizuje Česká katolická charita. V sobotu 5. ledna se po dědině pohybovaly 3 skupinky koledníků pod vedením obětavých maminek Vladimíry Kotoučkové, Ivony Šebestové a Jitky Petrželkové. Děti připravily doprovodný program. Jím potěšily zejména starší spoluobčany, kteří si pak připomněli kouzelné prožitky svého mládí. Obyvatelé obce Rozseč opět prokázali velkou štědrost a soucit, na dobročinné účely přispěli poměrně vysokou finanční částkou 14 056,- Kč.

Tříkrálový koncert

V neděli 6. ledna se v odpoledních hodinách konal v rozsečském kostelíku tříkrálový koncert. Bohatý program si připravili členové rodiny Ostrých. Vedle mluveného slova a zpěvu mohli posluchači vyslechnout libé tóny varhan, houslí a flétny. Na pořadu byly skladby barokních a klasicistních mistrů evropské a české hudby. Velmi spokojení posluchači zaplnili skoro celý kostel a finanční částkou 1 716,- Kč (dobrovolné vstupné) přispěli na nákup zpěvníků duchovních písní Hosana 1 pro rozsečské děti.

Ples pohostinství Vysočina

Na tradici podnikatelských plesů se v sobotu 17. ledna pokusil úspěšně navázat ples pohostinství Vysočina. Dobrou náladu vytvářela hudební skupina Tuláci. Počet účastníků byl stejně jako u hasičského plesu kolem stovky. Nechyběla ani tombola. Zábava se protáhla do časných ranních hodin.

Maškarní ples

Velmi oblíbenou a hojně navštěvovanou společenskou akcí se stává maškarní ples, který v sobotu 2. února připravila rozsečská mládež. Veselý rej masek doprovázela skupina Tuláci. Počet účastníků byl kolem 180. Vstupenky na ples byly slosovateľné (hlavní cena fukar). V tombole byly zajímavé ceny (přehrávač DVD, mikrovlnná trouba aj.). Pro porotu bylo obtížné vybrat nejlepší masky. Nakonec bylo umístění následující: 1. místo – čarodějnice, 2. místo – pralidé, 3. místo – Karkulka.

Dětský karneval

V sobotu 16. února se v kulturním domě konal další karneval (tentokrát dětský). V porovnání s minulými ročníky byla účast dětí velmi vysoká. Reprodukovanou hudbu zajistil DJ Libor. O soutěže a hry se tradičně postaral klaun. Ten se také obětavě ujal role průvodce celým karnevalem. Mezi nejrůznějšími maskami patřilo největší zastoupení pirátům a princeznám. V soutěži o jméno pro klauna vyhrálo označení Bambulka. Všichni účastníci (malí i velcí) se dobře bavili při tanci a zpěvu. Mezi nejoblíbenější patřily písničky z pohádek. V tombole bylo celkem 350 výherních losů. Výtěžek z akce bude věnován na zajištění zájezdu pro děti do zoologické zahrady v Jihlavě.

Kapitoly z regionální historie

Rozseč po první světové válce

Za trvání československé republiky bylo uvolňováno vázané hospodářství – metla venkova – a nastal volný obchod. Lid neměl valné důvěry k rakouským bankovkám, obával se znehodnocení. Na výsost si cenili všichni majetkové jmění. I když vydány byly československé státovky (zaručené platidlo státem), mnozí venkované jim nedůvěřovali. Na konci roku 1921 byl kurs čs. koruny v Curychu 730 švýcarských centimů. Do prosince 1922 byla její hodnota až 19 švýcarských centimů. V prosinci následkem bursovních machinací klesla její hodnota na 15 švýcarských centimů. Americký dolar předválečné ceny byl zvýšen na 80 korun československých. V oběhu byly všude jenom papírové peníze. A čím více stát vytiskl papírových peněz (ničím nezaručených), tím větší bylo znehodnocení. Za bolševické nadvlády v Rusku rubl vůbec nic neplatil.

Deset tisíc korun rakouských má cenu 4,57 naší koruny, deset tisíc marek německých platí 47 Kč. Kurs československé koruny následkem spořádaných poměrů ve státě se upevnil a dosáhl chvályhodné úrovně.

V té době se cena hospodářských výrobků pohybovala a volně kolísala. Pšenice a žito 400 Kč až 500 Kč, oves 300 Kč až 350 Kč, brambory až 150 Kč. Předtím se pod rukou prodávalo mnohem dráž. Byly případy, že nesvědomitě bylo požadováno za obilí až 1000 Kč, mouka 5 Kč, pod rukou 7 až 10 Kč, obuv 250 až 300 Kč. Železa byl 1 kg za 7,8 Kč a to ještě těžko k dostání. Z uvedených statí patrno, že panovala všeobecná drahota. Chtěl-li venkovský člověk ošatit rodinu, nebo potřeboval-li něco do domácnosti, byl nucen vyměňovat za obilí, máslo, vejce. Ovšem velcí rolníci zbohatli. Zato střední vrstvy trpěly. Co to bylo platno, že dobytek na chov se platilo až 10 000 Kč a za koně až 20 000 Kč a že by ten obnos v mnohých domácnostech stačil dětem na věno, když chlévy byly z polovice následkem válečné doby prázdné a kdo měl, tak ten potřeboval brav pro vlastní užitek.

Roku 1919 byly konány první obecní volby za československé samostatnosti. Provedeny kompromisem – dohodou. Lidovci spojeni s Otčenáši (rolníci spolu domkaři) dostali 12 členů do obecního zastupitelstva a zástupci Domoviny měli 3 členy. Starostou byl jednomyslně zvolen pan František Šaur, kovář a domkař č. 74. Ač úřad starostenský byl v té době nanejvýš zodpovědný – zabíral mnoho času a vyžadoval studia stále nových nařízení úředních, zákonů a předpisů všeho druhu – přece pan starosta, nově zvolený, vytrvalou pílí a svědomitostí veškerou práci zdolával. Hájil pravdu, právo a spravedlnost. Dbal o pořádek ve vesnici. Každému byl nápomocen radou a skutkem, udílel také pokyny v platebních dodávkách. Spory vzniklé řešil smírně tak, že si získával přízeň a oblibu u všech vesničanů bez rozdílu. Za jeho starostování není žádných příčin ke stížnostem, ba naopak zájem celku a veřejné blaho jsou u pana starosty tužbami příslovečnými.

(pokračování příště, text sestavila Jana Chloupková)

Velikonoční zvyky a obyčeje

(text sestavila Ivona Šebestová)

Lidové zvyky a obyčeje se v průběhu staletí vyvíjejí a obměňují. Ovlivněny jsou především rytmem přírody. Síly a rozmanitosti přírody podvědomě nutí lidstvo k specifickému prožívání čtyř ročních období. Silným vlivem je též křesťanství, jehož síla dotváří a formuje průběh celého roku. Křesťanské tradice a pohanské (přírodní) zvyky se mohou navzájem prolínat a doplňovat. Záleží jen na lidech, jakou vůli a jaké emoce k zvyklostem připojí. Jestli dobré, tvůrčí, radostné nebo špatné, destruktivní.

Doba mezi vánočními svátky a půstem se nazývá **masopust**, na Moravě **fašank**. Odpradávná je to období veselí. Na šlechtických sídlech se pořádaly karnevaly v maskách, čeští králové zvali šlechtu na bohaté hostiny. Lidé chtěli oslavovat masopust svobodně bez zábran a nenechali si toto právo vzít. Při vrcholných oslavách chodily maškary a lidé parodovali neoblíbené úředníky a generály směšnými maskami. Nadšení, s jakým tancovali, připomínají dobové pověry, podle kterých vyrostou toho roku obilí nebo len do takové výšky, jak vysoko budou tanečníci vyskakovat.

Vyvrcholením bylo masopustní úterý, kdy se chodilo v průvodech, hrála hudba, předváděly se divadelní scény a pochovávala se basa. Na Domažlicku stavěli tzv. babský mlýn. Do něj mlynářská chasa nastrkala pochytané baby a za chvíli místo nich vyšla mladá děvčata v babských šatech. Mlýn prostě přemlel staré na mladé

Postní období začíná na Popeleční středu. Půst ve smyslu omezení jídla existuje velmi dávno. Na konci zimy už nezbývalo mnoho zásob a do nové úrody bylo daleko. Největší význam v tomto dlouhém období měly neděle. První neděle byla Černá, protože ženy kvůli půstu odkládaly pestré oděvy a nahrazovaly je především černou a modrou. Druhá se nazývala různě, nejčastěji však Pražná. Pražno byl pokrm, který se připravoval již od dob starých Slovanů, nedozrálé obilí pražené na pánvi. Třetí neděle byla Kýchavá. Věřilo se, že kolikrát člověk toho dne kýchne, tolik let bude žít. Čtvrtá byla Družbadlná. Nastalo uvolnění přísných pravidel. Lidé se scházeli, bavili a společně tancovali. Pátá neděle se jmenovala Smrtná. Velikonoce se blížily a v kostelích se zahalovaly kříže. Ve většině regionů se vynášela Smrt. Ta představovala zimu, kterou lidé chtěli mít za sebou. Proto ji v podobě slaměné figuríny zvané Morana vynášela mládež za vesnici. Pak ji hodila do vody nebo ze skály. Šestá neděle se nazývala Květná na památku Kristova vjezdu do Jeruzaléma. Světily se větvíčky jívy, které jsou symbolem jara. Chránily dům i pole, zabraňovaly bolestem a nemocem. Kladly se za svaté obrázky, kříže, za krovy, dveře i okna.

Velikonoce

Křesťanské Velikonoce jsou pohyblivým svátkem. Každý rok se musí znovu vypočítat. V 6. století byl přijat alexandrijský způsob výpočtu. Velikonoční svátky se slaví vždy po jarní rovnodennosti a zároveň po prvním úplňku od té doby (v rozmezí od 22. března do 25. dubna). Oslavy velikonočního období mají velmi starou tradici související s příchodem jara a s přáním dobrého a úrodného roku. Některé rituály keltského, germánského nebo slovanského původu byly tak zakořeněny, že se po dlouhá staletí mísily s rituály křesťanskými. Ke dnům pašijového týdne se váží různé pověry. Na Škaredou středu se nikdo nesměl mračit, jinak by mu to zůstalo po celý rok. Na Zelený čtvrtek se musela jíst pouze zelená strava. Na Velký pátek byli lidé přesvědčeni o tom, že zázračná síla země otevírá poklady označené světélkováním.

Na znamení velkopátečního smutku všechny zvony odletěly do Říma. Zvony byly potom nahrazeny hrkačkami, řehačkami a klepačkami. Hospodyňky pekly jidáše (zapletené pečivo z kynutého těsta), které mazaly medem (ochrana před uštknutím a žihadlem). Jidáše se házely také do studny, aby bylo dost vody. Hrály se pašijové divadelní hry, které vycházely ze středověkých liturgických dram. V době barokní byla pořádána různá pašijová procesí s mnoha účastníky a diváky. Svěcení ohně na Bílou sobotu bylo zavedeno v 8. století jako protipól pohanských rituálních ohňů. Od uhlíků se po mešním obřadu zapaloval oheň. Z ohořelého dřeva se vyráběly malé Jidášovy kříže, které hospodář zapichoval do pole.

Slavnost vzkříšení byla vždy plná nových nadějí. Světily se pokrmy a každý člen rodiny dostal kousek (včetně domácích zvířat), zbytky se rozdrolily na pole. Velikonoční mazanec nebyl vždy sladký jako dneska. Původně se připravoval ze sýra, vajec a tvarohu, plnil uzeným masem či slaninou. Lidé věřili, že vajíčko skrývá nový život. Proto se stalo uznávaným symbolem naděje i smrti, začátku i konce. Z archeologických vykopávek je zřejmé, že se často dávalo i do hrobů jako oběť (skutečné nebo hliněné, ze zlata či bronzu). Vejce se dávala často do základů domů a sloužila také jako ochrana před nemocemi a zlými skutky. Čistá oblá skořápka vajíček přímo vybízí k výzdobě. Nejstarší nález zdobeného vejce v českých zemích pochází z 11. století. Jedná se o zbytky červeného vejce s geometrickými ornamenty. V malování vajec jsou české země unikátem. Také byl velmi důležitý magický význam barvy kraslice.

Jarní proutí, jak lidé věřili, v sobě nese sílu a zdraví, které lze přenést šleháním. Proto se začalo proutí splétat a zdobit mašlemi. Nazývalo se různě, nejčastěji žíla, pomlázka nebo korbáč. V některých oblastech se k pomlázce (mrskutu) připojila i očistná síla vody. Lidé se vzájemně polévali, postříkovali nebo házeli do vody. Nutno poznamenat, že dnes by taková očistná lázeň zachránila před alkoholovým šílenstvím řadu mládenců.

Naše velikonoční zvyky a tradice vzbuzují v současné době údiv u cizinců, kterým se mohou zdát poněkud barbarské. V jednotlivých částech světa se postupně rozvinuly nejrůznější způsoby oslav velikonočních svátků. V Anglii například vůbec neznají šlehání pomlázkou, zato však velikonoční vajíčko patří neodmyslitelně k výzdobě domácností. V Německu získala v posledních letech velkou oblibu výzdoba kašen zelení a kraslicemi. Italové zase o velikonočních svátcích pořádají velké rodinné pikniky v přírodě, kam si přinášejí plné košíky jídla. Ve Španělsku se lidé účastní okázalých kajících procesí. Na Filipínách se někteří mladíci na znamení Kristova utrpení nechávají bičovat, dokonce i opravdovými hřeby přibít na kříž.

Velikonoce se slaví všude tam, kde žijí křesťané (včetně oblastí, které ovlivnili). Patří k vrcholům církevního roku. Ve většině evropských zemí (stejně i u nás) duchovní prožitky ustupují kulinářským specialitám spojeným se zábavou.

Komentář (soutěž Zlatý erb)

Sdružení Zlatý erb vyhlásilo v lednu 2008 10. ročník soutěže o nejlepší webové stránky a elektronické služby měst a obcí. Weby byly rozděleny do soutěžních kategorií (městské a obecní). Do krajského kola Jihomoravského kraje bylo přihlášeno celkem 25 obecních webů. V pátek 14. 3. byly vyhlášeny výsledky. Webové stránky obce Rozseč nad Kunštátem se umístily na vynikajícím 4.místě. Od 3. místa a postupu do celostátního kola je dělilo zanedbatelných 0,10 bodu. Více informací o soutěži naleznete na internetové stránce zlatyerb.obce.cz Obsah i podobu stránek může vytvářet každý občan Rozseče (psaním článků, přidáváním fotografií atd.). Stačí kontaktovat tvůrce stránek (admin@rozsec.cz). Na uvedený mail můžete zasílat jakékoli nápady na zlepšení stránek obce nebo je můžete předat na obecním úřadě.

Josef Háb, ml.

Společenská kronika

Z našich řad odešli:

- 3. 1. Zdenka Marečková (č. 100)
- 7. 1. Josef Vašíř (č. 79)
- 17. 1. Božena Bělehrádková (č. 88)
- 15. 2. Marta Štefánková (č. 53)
- 20. 2. Anna Marková (č. 35)
- 12. 3. Alena Karásková (č. 84)

Ve čtvrtek 31. 1. se konal zápis dětí do 1. třídy ZŠ Rozseč nad Kunštátem.

Bylo zapsáno 6 dětí. Nikdo z rodičů nežádá odklad povinné školní docházky. V září 2008 nastoupí do školy v Rozseči Adéla Adamcová, Tereza Juračková, Petra Kalasová, Jakub Petrželka, Markéta Škorpíková, Radim Štefánek.

Blahopřejeme jubilantům, kteří oslavili narozeniny:

- 29. 1. Mareček Jindřich (č. 100)
- 20. 2. Šikula Bohuslav (č. 94)
- 1. 3. Zavadilová Marie (č. 137)
- 17. 3. Zouharová Marie (č. 125)
- 29. 3. Palínková Jarmila (č. 72)

Vydavatel: Obecní úřad Rozseč nad Kunštátem, uzávěrka příspěvků 15.3. 2008

Redakční rada:

PhDr. Josef Pros (předseda), Mgr. Věra Prosová (místopředseda), Josef Háb ml., Miroslav Šikula, Jaroslava Marková, Jana Chloupková, Ivona Šebestová.